

Asociace malých debružářů České republiky, spolek

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2023

OBSAH

1. ÚVODNÍ SLOVO

2. ZÁKLADNÍ ÚDAJE

2.1. Organizační struktura a orgány sdružení

2.2. Předmět činnosti

2.3. Počty klubů a členů členské základny

2.4. Věkové složení členské základny

2.5. Členské příspěvky AMD ČR za rok 2023

2.6. Tabulky členské základny

3. O ASOCIACI

3.1. Debrujár

3.2. Filozofie malých debrujárů

3.3. Členství ve střešních organizacích

3.4. Členství v mezinárodních organizacích

4. ZÁKLADNÍ EKONOMICKÉ ÚDAJE

5. ČINNOST V ROCE 2023

5.1. Činnost statutárních orgánů a exekutivy

5.2. Hodnocení úkolů na základě usnesení valného shromáždění

5.3. Aktivity AMD v roce 2023

5.4. Pohár vědy 2023 – Kolem světa

5.5. Od učitelů k učitelům 3

5.6. Mladý vědec 2023

5.7. Expo Sciences International 2023

5.8. Česko – Německá spolupráce

5.9. Zprávy z regionů

6. HLAVNÍ ÚKOLY NA ROK 2024

7. ZÁVĚR

8. SPONZOŘI A PARTNEŘI

1. ÚVODNÍ SLOVO

Milí debrujaři,

rok se s rokem sešel a vám se do rukou dostává výroční zpráva za rok 2023.

Minulý rok byl pro asociaci velmi úspěšným, a to nejen z pohledu financí a podpořených projektů, ale i z pohledu aktivit a akcí, které se podařilo realizovat. Tyto úspěchy ale přinesly nemalé množství práce a problémů, které vyvstaly a se kterými jsme se převážně úspěšně poprali. Tímto bych chtěl poděkovat všem členům Ústředí a Výkonného výboru, kteří se podíleli na realizaci našich aktivit a pomáhali udržet asociaci v chodu.

Když se za rokem 2023 ohlédneme, nebylo toho málo. Od ledna do června úspěšně probíhal již 12. ročník Poháru vědy s podtitulem Kolem světa. Ve srovnání s předchozími ročníky nastaly v Poháru vědy velké organizační změny, které naši soutěž opět posunuly kupředu. V březnu se jako každý rok debrujaři zapojili do mezinárodní soutěže ESDY 2023 (Evropské dny vědy pro mládež) zaměřené v tomto roce na téma Magnetismus. V dubnu, po několikaleté covidové pauze, opět proběhl česko-německý turnaj ve vybíjené v německém Netzschkau. Několik týmů se úspěšně probojovalo do celostátního finále soutěže ChemQuest či soutěže O klobouk kouzelníka Pokustóna. Po celý rok debrujařské kluby prezentovaly svoji celoroční činnost a předváděly fyzikální a chemické pokusy nejen na Dnech otevřených dveří svých škol a klubů, ale účastnily se i akcí na městské, regionální i celorepublikové úrovni. A tak jste se s debrujaři mohli potkat na stáncích Fyzikálního jarmarku, Dnů vědy a techniky, Maker Faire, Noci vědců, VědaFestu a na dalších podobných popularizačních vědeckých akcích. Kluby také během prázdnin pořádaly Letní vědecké dny a již tradičně proběhl debrujařský tábor na Budislavi. V říjnu debrujaři reprezentovali Českou republiku na mezinárodní přehlídce ESI 2023 v Mexiku.

V rámci výzvy „Na učitelích záleží“ jsme i nadále pořádali pravidelné online workshopy a uspořádali celostátní setkání Od učitelů k učitelům v listopadu v Luhačovicích na Ogaru.

Rok jsme zakončili v Olomouci prosincovým setkáním talentovaných dětí a mládeže – Mladý vědec 2023, v rámci kterého úspěšně proběhl druhý ročník Debrujařské vědecké konference.

Aby toho nebylo málo, po celý rok jsme soustavně pracovali a připravovali organizační změny, které jsou již nezbytné a pomohou udržet AMD ČR v chodu i v dalších letech.

Na závěr bych chtěl poděkovat těm, kteří po celý rok pracovali s dětmi a pro děti. To je totiž základ naší debrujařské činnosti, za který vám všem patří velký dík. Také bych rád poděkoval vám, kteří přispíváte zajímavými články a náměty na naše debrujařské webové stránky, zadavatelům a hodnotitelům soutěže Pohár vědy, všem našim partnerům a sponzorům, městům, obcím a regionům, které nás podporují, prostě všem, kteří se nenechali odradit a vytrvali.

Je vidět, že nás to debrujaření stále baví a když se objeví problémy, tak nezapomínáme, že:
„DEBRUJÁR SI VŽDY VÍ RADY!“

Jakub

2. ZÁKLADNÍ ÚDAJE

Název organizace

Asociace malých debružářů České republiky, spolek

Sídlo

Jankovcova 1535/2a
170 00 Praha 7

IČO

46271066

Datum vzniku

22. září 1992

Číslo registrace

L 76543 vedená u Městského soudu v Praze

Bankovní spojení

ČSOB, a. s. – 154526144/0300
Česká spořitelna, a.s. – 6534474339/0800

2.1. Organizační struktura a orgány sdružení

Prezident AMD ČR

Mgr. Jakub Režňák

Výkonný výbor AMD ČR 2023

Coufal Petr (Litomyšl), Lepík Libor (Frýdek-Místek), Machová Pavla (Česká Lípa), Režňák Jakub (Praha), Soukupová Jitka (Stříbro)

Kontrolní komise AMD ČR 2023

Ančincová Yveta (Uherský Brod) do 1. 4. 2023, Michálek David (Nymburk) od 1. 4. 2023, Režňáková Jitka (Kyjov) do 1. 4. 2023, Hubáček Zdeněk (Kroměříž), Rodzic Ianina do 1. 4. 2023, Šáfrová Alena (Liberec) od 1. 4. 2023

Regionální články

viz přehled klubů podle regionů

Vedoucí základních článků (klubů)

viz členská základna

2.2. Předmět činnosti

- Umožnit dětem a mladým lidem využívat volný čas k rozvíjení schopností a znalostí v oblasti vědy, techniky a ekologie.
- Při činnosti respektovat a využívat dětskou představivost a hravost.
- Při činnosti využívat zejména zábavné pokusy s jednoduchými pomůckami z různých oblastí přírodních věd, techniky a ekologie, které směřují k nenucenému pochopení různých jevů okolo nás a zákonitostí, objevování vědy a utvářejí nové cesty k poznání a tvořivosti.
- Nabídkou aktivního využití volného času pomáhat v boji proti kriminalitě, nežádoucím druhům závislostí a dalším sociálně patologickým jevům působícím na děti a mládež.
- Navazovat mezinárodní kontakty a spolupracovat s partnerskými organizacemi a organizacemi podobného zaměření v ČR i v zahraničí.

2.3. Počty klubů a členů členské základny k datu 31. prosince 2023

Klubů: 54
Individuálních členů: 9

2.4. Věkové složení členské základny k datu 31. prosince 2023

CELKEM členů: 1053
z toho do 14 let: 824
z toho 15–18 let: 117
z toho 19–26 let: 14
z toho nad 26 let: 98

2.5. Členské příspěvky AMD ČR za rok 2023

Výše čl. příspěvku	Nevýděleční	Výděleční	Celkem
Nevýděleční á 10 Kč	9 550 Kč	0 Kč	9 550 Kč
Výděleční á 20 Kč	0 Kč	1 780 Kč	1 780 Kč
Individuální á 100 Kč	0 Kč	900 Kč	900 Kč
Celkem			12 230 Kč

2.6. Tabulky členské základny

Vývoj počtu klubů a individuálních členů

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Kluby	135	136	134	114	112	89	71	59	50	48	51	54
Ind. čl.	1	1	1	1	3	3	4	3	1	5	8	9

Struktura členské základny podle regionů

Kraj	Klubů	do 14	15-18	19-26	nad 26	Celkem
Jihočeský	1	42	0	0	2	44
Jihomoravský	8	81	7	4	10	102
Královéhradecký	1	6	4	1	1	12
Liberecký	3	28	31	1	6	66
Moravskoslezský	9	105	40	2	12	159
Pardubický	10	160	4	0	10	174
Plzeňský	5	88	14	5	6	113
Praha hl. Město	4	123	10	0	16	149
Středočeský	8	149	2	1	19	171
Zlínský	5	42	5	0	7	54
Individuálních	0	0	0	0	9	9
Celkem	54	824	117	17	98	1053

3. O ASOCIACI

3.1. Debrujár

Debrujár = člen Asociace malých debrujárů. Slovo je francouzského původu a vzniklo ze slov DÉBROUILLARD = šikovný, obratný a SE DÉBROUILLER = objevovat, pomoci si v těžkostech, umět si poradit. Původní překlad "šikulové" děti nepřijaly a samy se začaly nazývat debrujáry, což lépe vyjadřuje jejich specializované zájmy.

Jedná se o chlapce a děvčata zpravidla ve věku 6–16 let a jejich starší kamarády, sourozence, rodiče, učitele a další zájemce o vědu a techniku, kteří stále něco vymýšlejí, objevují a experimentují. Naše sdružení je také členem Mezinárodní federace malých debrujárů (F.I.P.D.), sdružující debrujárské organizace nejrůznějších zemí světa. Zájemci jsou seznamováni se zajímavými pokusy, které si mohou sami vyzkoušet. Věda se stává zábavou a poučením. Debrujáři mohou společně objevovat řadu zákonitostí přírody, mohou více poznat sami sebe, své okolí, svět – a to všechno hrou! Asociace dělá vše pro to, aby bylo dítě v každé situaci úspěšné. K pokusům nejsou třeba složité přístroje, lasery, počítače. Stačí materiál, který je běžně v každé domácnosti, denně ho používáme, nebo se dá pořídit v nejbližší prodejně se smíšeným zbožím.

3.2. Filozofie malých debrujárů

Koncepce asociace je zábavným způsobem pro mladé, ale i pro starší, "polidštit vědu". Pokusy jsou velmi jednoduché a rozmanité, zajímají mladé a vyzývají je, aby se spojili se světem vědy. Upevňují jejich smysl pro spolupráci, pro zodpovědnost a kritiku, rozvíjejí jejich intelektuální schopnosti. Poznatky se učí aplikovat na vědecký pokrok. Získávají tedy vědomosti, že věda je způsob myšlení, kultury, je to způsob vytvoření si skutečného obrazu světa.

Činnost asociace je zvláště vhodná pro děti ve věku 6–16 let, kdy je vhodná příležitost, aby experimentovaly děti samy, aby objevovaly odpovědi na otázky, které se jim denně kladou v různých životních situacích. Aktivity asociace jsou jedním z možných způsobů, jak odhalit to, co se zdá být nepochopitelné a tajemné. Síla koncepce debrujárů je v tom, že dovoluje odhalovat různé aspekty vědeckého světa, přičemž klade důraz na nové poznatky a zájmy mladých. V celku je koncepce aktivním procesem učení se s využíváním k rozvoji smyslu pro zodpovědnost, rozvoj experimentálních a intelektuálních schopností, přičemž respektuje zájmy dětí.

PĚT HLAVNÍCH PRINCIPŮ filozofie, které debrujárství rozvíjí:

- 1) dovolovat samostatný rozvoj dítěte
- 2) dávat dítěti zábavné činnosti, které stimulují a probouzejí jeho zájem o vědu
- 3) využívat otevřenost dítěte k vědeckým jevům, se kterými se denně setkává
- 4) rozvíjet zvědavost a smysl pro zodpovědnost dítěte
- 5) být návazné na úroveň rodinnou, školskou a sociální

3.3. Členství ve střešních organizacích

Asociace malých debružárů České republiky byla v únoru 2002 přijata za řádného člena České rady dětí a mládeže a je zastřešována **ČRDM**.

3.4. Členství v mezinárodních organizacích

F.I.P.D. – Fédération Internationale des Petits Débrouillards

(Mezinárodní federace malých debružárů)

MILSET – Mouvement International pour le Loisir Scientifique et Technique

(Mezinárodní sdružení pro vědu a techniku)

4. ZÁKLADNÍ EKONOMICKÉ ÚDAJE

Výpočet položek

Podle Vyhlášky č. 504/2002 Sb.

ve znění vyhlášky č. 476/2003 Sb.

a ve znění vyhlášky č. 548/2004 Sb.

Název a sídlo, právní forma
a předmět činnosti účetní jednotky

Asociace malých debrujářů ČR

Rozvaha (balance)

ve zjednodušeném rozsahu

ke dni 31. 12. 2023

(v celých tisících Kč)

Jankovcova 1535/2a, Holešovice

170 00 Praha 7

spolek

IČO : 46271066

Podpora dětí a mládeže

řádek	AKTIVA	Stav k prvnímu dni účetního období	Stav k poslednímu dni účetního období
		1	2
01	A. Dlouhodobý majetek celkem	0	0
02	I. Dlouhodobý nehmot. majetek celkem	0	0
03	II. Dlouhodobý hmotný majetek celkem	0	0
04	III. Dlouhodobý finanční majetek celkem	0	0
05	IV. Oprávky k dlouhodobému majetku celkem	0	0
06	B. Krátkodobý majetek celkem	227	634
07	I. Zásoby celkem	0	0
08	II. Pohledávky celkem	6	6
09	III. Krátkodobý finanční majetek celkem	221	588
10	IV. Jiná aktiva celkem	0	40
11	AKTIVA CELKEM	227	634
	PASIVA	Stav k prvnímu dni účetního období	Stav k poslednímu dni účetního období
		1	2
12	A. Vlastní zdroje celkem	163	308
13	I. Jmění celkem	75	163
14	II. Výsledek hospodaření celkem	88	145
15	B. Cizí zdroje celkem	64	326
16	I. Rezervy celkem	0	0
17	II. Dlouhodobé závazky celkem	20	20
18	III. Krátkodobé závazky celkem	44	306
19	IV. Jiná pasiva celkem	0	0
20	PASIVA CELKEM	227	634

Sestaveno dne: 31. 3. 2024

Podpisový záznam: Mgr. Režňák Jakub - prezident AMD ČR

Asociace malých debrujářů České republiky, spolek
Jankovcova 1535/2a
Holešovice, 170 00 Praha 7

Výpočet položek
Podle Vyhlášky č. 504/2002 Sb.
ve znění vyhlášky č.476/2003 Sb.
a ve znění vyhlášky č.548/2004 Sb.

Název a sídlo, právní forma
a předmět činnosti účetní jednotky

Asociace malých debrujářů ČR

Výkaz zisku a ztráty
ve zjednodušeném rozsahu
ke dni 31. 12. 2023
(v celých tisících Kč)

Jankovcova 1535/2a, Holešovice
170 00 Praha 7

spolek

IČO : 46271066

Podpora dětí a mládeže

řádek	Název položky	Činnosti		
		hlavní	hospodářská	celkem
	A. NÁKLADY			
01	I. Spotřebované nákupy a nakupované služby	2942	158	3100
02	II. Změna stavu zásob vlastní činnosti a aktivace	0	0	0
03	III. Osobní náklady	1049	0	1049
04	IV. Daně a poplatky		0	0
05	V. Ostatní náklady	8	0	8
06	VI. Odpisy, prod. majetek, tvorba rezerv a oprav. položek	0	0	0
07	VII. Poskytnuté příspěvky	18	0	18
08	VIII. Daň z příjmu	0	0	0
09	Náklady celkem	4017	158	4175
	B. VÝNOSY			
10	I. Provozní dotace	2992	0	2992
11	II. Přijaté příspěvky	475	0	475
12	III. Tržby za vlastní výrobky a za zboží	0	163	163
13	IV. Ostatní výnosy	690	0	690
14	V. Tržby z prodeje majetku	0	0	0
15	Výnosy celkem	4157	163	4320
16	C. Výsledek hospodaření před zdaněním	140	5	145
17	D. Výsledek hospodaření po zdanění	140	5	145

Sestaveno dne: 31. 3. 2024

Podpisový záznam: **Mgr. Režňák Jakub - prezident AMD ČR**

Asociace malých debrujářů České republiky, spolek
Jankovcova 1535/2a
Holešovice, 170 00 Praha 7

5. ČINNOST V ROCE 2022

5.1. Činnost statutárních orgánů a exekutivy

Volební valné shromáždění – 1. dubna 2023, Adamov

Valné shromáždění – 8. října 2023, Online

Výkonný výbor – informace o jednáních za rok 2023

Výkonný výbor se k osobnímu jednání sešel v roce 2023 jedenkrát – 4. 3. 2023 v Praze. Online setkání probíhala 1x až 2x měsíčně. Při jednáních výkonný výbor řešil provozní věci, které se týkaly ústředí i jednotlivých klubů a organizaci jednotlivých soutěží a setkání.

5.2. Hodnocení úkolů na základě usnesení valného shromáždění

Regiony – u regionálních článků je stále nedostatek vedoucích, kteří by žádali o dotace své obce, města, ve kterých působí. Bylo by dobré, aby se všichni vedoucí klubů i regionů zapojili do podávání žádostí o dotace jak ve svých obcích, městech tak i na krajské úrovni. Kompetence by měly postupně přejít na vedoucí regionů, kteří by si řídili svůj region a komunikovali s Výkonným výborem a ústředím. Problémem v některých případech je sídlo spolku, které není v daném kraji a klub nemá možnost o dotaci požádat. Dalším problémem je absence nebo nízká aktivita vedoucích regionů.

Pokračovat v rozvoji bilaterálních vztahů s partnerskými organizacemi

Bilaterální spolupráce je zakotvena ve stanovách AMD ČR. Aktivita jsou vázány na finanční prostředky získávané grantovými systémy jak v ČR, tak i partnerskými organizacemi.

Úspěšné je pokračování výměn s partnery v Německu – AWO Vogtland.

Velmi dobře se rozvíjí a prohlubuje také pravidelná spolupráce s MILSET Europe a MILSET International při účasti členů klubů na mezinárodních soutěžích a přehlídkách, jako je ESDY či Expo Sciences.

5.3. Aktivity AMD v roce 2023

Aktivity klubů zůstávají na vysoké úrovni. Stanovení povinnosti zveřejňování příspěvků s krátkou anotací a fotografiemi, aby mohly být veřejně kontrolovány a zahrnuty do statistiky, se ukazuje jako velmi úspěšné a efektivní. V roce 2023 bylo patrné velké zvýšení počtu příspěvků na webu.

Zásadní odlišností od řady obdobných spolků a asociací je, že většinu akcí dokážeme velmi aktuálně zveřejňovat na internetových stránkách od roku 2002. Výkonný výbor rozhodl v roce 2009 o přidělování finančních prostředků na činnost regionů a klubů na základě realizovaných a zveřejněných akcí na webových stránkách. Tato skutečnost výrazně podpořila a zlepšila evidenci zmiňovaných aktivit. Tudíž se jí budeme držet i do budoucna.

5.4. Pohár vědy – Kolem světa 2023

V roce 2023 proběhl již 12. ročník soutěže Pohár vědy s podtitulem Kolem světa. Soutěže se v roce 2023 zúčastnili týmy z Česka, Slovenska a Turecka. Celkem se do soutěže registrovalo 1866 dětí v 220 týmech.

Počty registrovaných týmů:

Země	1. kategorie	2. kategorie	3. kategorie	4. kategorie
Česko	27	31	63	14
Slovensko	1	4	9	5
Turecko	5	7	37	17

Oproti předchozím ročníkům nastala v roce 2023 změna v organizačním rozdělení jednotlivých kol. Celá soutěž se v Česku tedy skládala z:

- 3 korespondenčních kol, která proběhla v lednu, únoru a březnu,
- 1 online regionálního kola v květnu,
- 1 prezenčního ústředního kola v červnu a
- 1 online mezinárodního kola v září.

Pro 1. kategorii byla soutěž pouze v rozsahu 3 korespondenčních kol.

Další změny nastaly na webu soutěže a v samotném prostředí pro korespondenční kola. Web www.poharvedy.eu slouží od listopadu 2022 jako informační rozcestník a registrační formulář do soutěže. Korespondenční část soutěže se přesunula z prostředí Moodle do Google Classroom, čímž došlo k výraznému zlepšení stability prostředí a došlo k odbourání výpadků prostředí vlivem výpadků serveru.

Ústřední kolo proběhlo ve dnech 17. – 19. 6. 2023.

Ve ústředním kole soutěžilo ve 2. kategorii celkem 6 týmů, ve 3. kategorii celkem 12 týmů a v nejstarší 4. kategorii celkem 3 týmy).

Soutěžní disciplíny finále byly následující:

1. Představení týmu a pódiová vystoupení s finálovým experimentem
2. Prezentace výstupů z plnění úkolů jednotlivých kol soutěže na stáncích.

V každé kategorii byl soutěžícím na prvních třech místech předán pohár a věcné ceny. Dále byl oceněn nejlepší tým v pódiovém vystoupení a nejlepší tým během prezentace na stánku. Tým s největším počtem bodů si také odnesl putovní pohár, který věnoval doc. Milan Rojko.

Mezinárodní kolo proběhlo online formou 26. září 2023.

Celkem se jej zúčastnilo 15 týmů:

- 2 české, 1 slovenský a 1 turecký tým v 2. kategorii,
- 4 české, 1 slovenský a 1 turecký ve 3. kategorii a
- 1 český, 1 slovenský a 1 turecký tým ve 4. kategorii.

Výsledky ústředního i mezinárodního kola jsou zveřejněny na webu soutěže.

5.5. Od učitelů k učitelům 3

Již potřeby debrujaři obdrželi podporu v rámci dotačního titulu MŠMT „Na učitelích záleží“.

Díky této podpoře probíhala pravidelná Online burza nápadů **Od učitelů k učitelům 1**, tzv. **DEBRUONLINE**.

Realizovaná témata: Velikonoční experimenty, chemické experimenty 2x, fyzikální experimenty 4x, IT aktivity, udržitelnost a ekologie, STEM aktivity

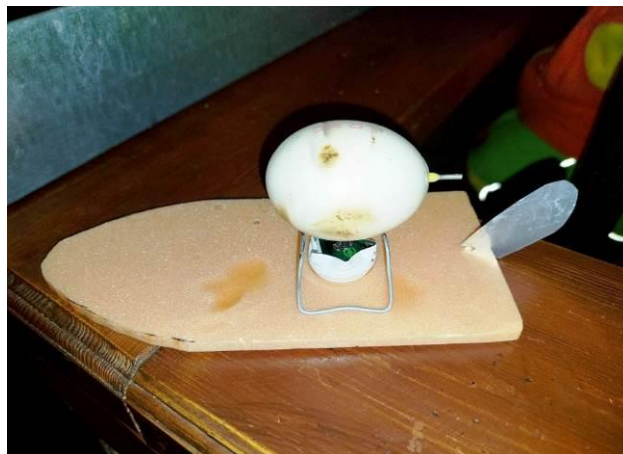
Na pravidelných online setkáních učitelů, která probíhala 1x měsíčně, docházelo k předávání a výměně nápadů na fyzikální a chemické experimenty a seznámení s možnostmi na IT a STEM aktivity, byly představeny možnosti na krátkodobé projekty, učení venku, badatelské aktivity, ekologické aktivity žáků, zahraniční projekty a mezinárodní spolupráci a pravidelnou i nepravidelnou činnost vedoucích debujářských klubů.

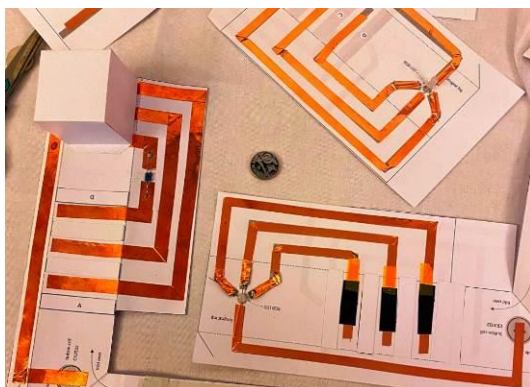
Také proběhla místní a regionální setkání a dvě celostátní setkání **Od učitelů k učitelům 2**.

V roce 2023 probíhala místní nebo regionální odpolední setkání a dvě tří denní celostátní setkání. Na jaře 31. 3. – 2. 4. 2023 v EVC Švýcarska v Adamově a na podzim již tradičně 10. – 13. listopadu 2023 na Ogaru v Luhačovicích. Na akcích byly realizovány dílny a workshopy pro učitele - Kutilský koutek, Co všechno umí Micro:bit, Učení venku, Jak na Google Workspace a WordPress, Střílíme si, Luminiscence kolem nás, Výuková zahrada.

A poslední aktivitou bylo **Od učitelů k učitelům 3**, aneb **S pokusy a za pokusy na cestách**.

Zde se jednalo o výjezdy, které byly zaměřeny na předávání zkušeností, praktickou realizaci a metodiku fyzikálních a chemických experimentů na různých akcích a setkáních. Aktivity byly zaměřeny podle přání účastníků na různá témata (fyzika, chemie, STEM, badatelství), různé věkové kategorie všech typů škol od MŠ, přes školní družiny, ZŠ, SŠ až po volnočasové kroužky a kluby.

5.6. Mladý vědec 2023

V roce 2023 debrujáři obdrželi podporu MŠMT ČR v rámci projektu „Podpora nadaných žáků základních a středních škol“ na výchovně vzdělávací projekt „Mladý vědec 2023“. Tento projekt podpořil talentované žáky ve věku 11–20 let od ledna 2023 do prosince 2023 při pravidelné klubové činnosti. Při přípravě na výstavy, přehlídky, soutěže, festivaly, prezentace aktivit Mladý vědec 2023 vůči odborné i laické veřejnosti

Při setkáních dále probíhala příprava a následně i řešení domácích kol Poháru vědy Kolem světa 2023, byly realizovány krátkodobé i dlouhodobé projektové aktivity projektu Mladý vědec 2023 podporující rozvoj talentovaných dětí a mládeže v oblasti vědy a techniky, součástí byl i pololetní projekt Chemická a fyzikální cesta kolem světa, několikaměsíční projekt EKO PET a 4R + 1E. Kluby také připravovaly aktivity v rámci STEM projektů, které následně představily v rámci Dnů vědy a techniky v Plzni, Vědobraní, Maker Faire (Liberec, Plzeň), Science on Stage, či na Noci vědců, vybrané kluby se průběžně připravovaly na prezentaci výše uvedených aktivit na mezinárodní přehlídce dětských a mládežnických projektů Expo Sciences International.

Součástí tohoto projektu byly také odborné přednášky, exkurze, vzdělávací pobytové nebo víkendové aktivity. Debrujáři navštívili Dny vědy a techniky, TU Liberec, IQLandii, NTIS ZČU Plzeň, workshopy na VŠCHT Praha, ČVUT, Cesta do hlubin chemie a Noc vědců.

Podpořeny byly též online aktivity ve společném prostředí Google Classroom, kde byla zřízena učebna s experimenty pro každý (nejen) prosincový den.

Vyvrcholením celého projektu bylo prosincové třídní celorepublikové setkání **Mladý vědec 2023 v Olomouci**. V rámci tohoto setkání proběhla Dětská vědecká konference – prezentace celoroční činnosti v rámci projektu Mladý vědec jednotlivých týmů, workshop Akustické hračky – výroba a princip fungování hudebních nástrojů, Pyroforické železo – výroba a vlastnosti, workshop Vánoční cesta za duhou – výroba vánočních ozdob pomocí polarizační folie a úniková hra Tour de Holomóc.

5.7. Expo Sciences International 2023

Expo Sciences International 2023 proběhla od 21. do 27. října 2023 v mexické Pueble. Prostřednictvím přehlídek MILSET Expo-Sciences International, které se konají každé dva roky, děti a mládež z celého světa prezentují svoje projekty STEAM (Science, Technology, Engineering, Arts and Mathematics).

Této přehlídce se v mexické Pueble zúčastnili i zástupci ze 4 klubů Asociace malých debružářů České republiky se sedmi vědeckými projekty.

KMD Česká Lípa 1 – EKO PET, KMD Česká Lípa 2 – CHEMISTRY JOURNEY AROUND THE WORLD, KMD Frýdek-Místek – NUCLEAR FUSION – THE FUTURE OF ENERGY, KMD Nymburk 1 – FUN PHYSICS, KMD Nymburk 2 – FUN ELECTROMAGNETIC PHENOMENA, KMD Stříbro 1 – PHYSICAL JOURNEY AROUND THE WORLD, KMD Stříbro 2 – 4R + 1E.

Výstavy se účastnilo 37 zemí a 541 účastníků se 195 projekty. Sedmidenní program zahrnoval vědeckou výstavu rozdělenou do 5 vědeckých kategorií, kterou navštívilo více než 1000 návštěvníků. Mimo samotnou prezentaci na stáncích proběhly 4 vědecké a multikulturní exkurze, 12 workshopů, přednášek a kulatých stolů a v neposlední řadě také pódiová prezentace jednotlivých zemí, kde jsme si i my připravili společné taneční vystoupení a video prezentaci o České republice.

Na závěr mi dovoluť poděkovat všem žákům a jejich učitelům za skvěle odvedenou práci na projektech, ale hlavně při prezentaci přímo na místě. Stánky všech sedmi projektů byly velmi hojně navštěvovány a pozitivně hodnoceny jak ze strany účastníků přehlídky, tak ze strany návštěvníků výstavy.

Velký dík patří také všem sponzorům a partnerům, bez jejichž pomoci bychom se při tak daleké cestě neobešli.

Bc. Karel Lukeš, vedoucí delegace

5.8. Česko-německá spolupráce

Po tříleté přestávce, způsobené celosvětovou pandemií, se do městečka Netzschkau v Sasku konečně vrátila vybíjená. Žákovský turnaj s dlouholetou tradicí se konal od 21. do 23. dubna 2023.

Společná organizace volejbalových turnajů, kterých se pravidelně účastnila i česká debrujárská mužstva, začala v roce 1999. V roce 2014 bylo po dohodě se všemi účastníky rozhodnuto o tom, že již nebude vypsán další ročník volejbalového turnaje a zcela novým turnajem ve vybíjené bude tentokrát oslovena jiná věková skupina žáků. Tento turnaj se pak až do roku 2019 velmi dobře rozvíjel. Poté, co byl v letech 2020/2022 z důvodů celosvětové pandemie nejprve přesunut, posléze pak zrušen úplně, podařil se v roce 2023 „nový start“.

Organizace turnaje ve vybíjené pokračuje i v dalších letech.

5.9. Zprávy z regionů

Zpráva o činnosti klubů v Jihomoravském regionu v roce 2023

Kyjov

Činnost klubu Malých debujárů při ZŠ J.A.Komenského Kyjov probíhá ve 3 klubech. Jejími vedoucími jsou Mgr. Eva Pavlasová – Kyjov 1, Mgr. Jitka Režňáková – Kyjov 2 a Mgr. Martina Kůřilová – Kyjov 3. Kluby mají v naší škole dlouholetou tradici, fungují zde již 25 let. Děti z klubů se pravidelně schází 1x týdně. Počet dětí, které všechny 3 kluby navštěvují je kolem 50. Krom pravidelných schůzek se debujáři účastní také akcí propagujících především naši školu – např. Den otevřených dveří, Velikonoční jarmark, akce 72 h, Uklidme si Česko. Finanční prostředky byly použity pro nákup elektrických stavebnic Boffin, které v dětech rozvíjí také zájem o technické předměty.

Den otevřených dveří v Kyjově

Dne 4.5.2023 proběhl na škole ZŠ J. A. Komenského Kyjov – Den otevřených dveří. V odpoledních hodinách se žákům školy, rodičům, prarodičům otevřely dveře školy. Každý si mohl vybrat svůj okruh. Prohlídka školy, nakouknutí pod pokličku netradičním metodám nebo plnění zábavných úkolů. Klub Kyjov 3 se zařadil do skupinky plnění úkolů. Tentokrát měl na starost dílnu enkaustiky – malování pomocí žehliček a voskovek. Pokusy, hlavolamy a také octovou raketu si vzaly na starost vedoucí klubu Kyjov 1 a Kyjov 2. Akce byla velmi vydařená.

Velikonoční jarmark

28.3.2023 se debujáři z klubu Kyjov 3 účastnili Velikonočního jarmarku, který pořádala ZŠ J. A. Komenského Kyjov. Děti předváděly pokusy s vejci – gumové vejce odvápněné v octu, jak poznat vařené a syrové vejce, ale také pokusy s optikou. Akce byla velmi úspěšná a na dětech i rodičích bylo vidět, že je naše experimenty zaujaly.

Boffin a Kyjov 3

První lednovou schůzku začal klub Kyjov 3 při ZŠ J.A. Komenského sestavováním elektrických obvodů pomocí stavebnic Boffin, které jsme získali díky dotaci z města Kyjova. Práce s touto stavebnicí je velmi zábavná a intuitivní. Moc debužjáry bavila a myslím, že se k obvodům velmi brzy vrátí.

Mgr. Martina Kůřilová, vedoucí klubu KMD – Kyjov 3

Žarošice

V roce 2023 zahájil náš klub už šestnáctý rok své činnosti. V tomto roce jsme se pravidelně scházeli každé úterý odpoledne. Účast na klubových schůzkách byla v průměru 10 dětí z prvního stupně (většinou pátáci). V první části roku jsme se zúčastnili soutěže Pohár vědy. Dále jsme pořádali Čarování se školní družinou a předvedli jsme svou činnost na Sletu čarodějnic v Násedlovicích. S pátáky jsme se rozloučili o prázdninách na příměstském táboře.

Od září pracovalo v kroužku osm žáků čtvrté třídy prvního stupně. Schůzky se přesunuly na čtvrtek. Největší akcí byly Adventní dílny. Na Čarování s družinou, Slet čarodějnic a Adventní dílny jsme obdrželi příspěvek od AMD.

Slet čarodějnic v Násedlovicích 30. 4. 2023 jsme využili k prezentování činnosti našeho Klubu malých debrujárů při ZŠ a MŠ v Žarošicích. Předvedli jsme fyzikální a chemické pokusy. Některé demonstračně a jiné si mohli zájemci vyzkoušet.

Počet účastníků celkem: cca 250 z toho 130 dětí do 15 let, debrujárů 4 + 2

Čarování se školní družinou jsme uskutečnili dvakrát, jednou květnu a pak na začátku nového školního roku. Nejlepší cesta, jak získat nové zájemce o naši činnost, je ukázat jim, co všechno si mohou vyzkoušet a prozkoumat. Pro 70 dětí ze školní družiny jsme nachystali zajímavé pokusy a pomůcky.

Počet účastníků celkem: cca 70 z toho 65 dětí do 15 let, debrujárů 8 + 2

Adventní dílny v Žarošicích Děti si mohly vlastnoručně vyrobit například skleněnou lucerničku, ozdoby ze dřeva, stromeček z vlny, medvídky z oříšků, vánoční přání, jmenovky na dárky, andělíčka, ozdobit si perníčky a také si z chvojí vytvořit adventní věneček. Vše si odnesly ve vlastnoručně ozdobené papírové tašce.

Počet účastníků celkem: cca 420 z toho 200 dětí do 15 let, debrujárů 10 + 2

Marcela Kobzinková, vedoucí klubu KMD Žarošice

Zpráva o činnosti klubů v Libereckém regionu v roce 2023

KMD při Gymnáziu Česká Lípa a KMD Českolipáci

V České Lípě v roce 2023 pracovaly dva debružárské kluby, jeden pro žáky 2. stupně ZŠ a příslušných ročníků víceletých gymnázií a druhý pro žáky středních škol. Oba kluby pracovaly pravidelně 1 x týdně vyjma letních prázdnin.

Členové obou klubů se účastnili během roku 2023 velkého množství prezentačních a charitativních akcí a přehlídek a soutěží.

Soutěže a přehlídky: ChemQuest – starší i mladší – celostátní kolo, Pohár vědy – starší i mladší celostátní kolo, starší mezinárodní kolo, O klobouk kouzelníka Pokustona – mladší celostátní kolo, ESDY – mladší i starší mezinárodní, ESI Mexiko 2023 – starší mezinárodní, Future League – mladší mezinárodní, Mladý vědec – mladší celostátní.

Prezentační a charitativní akce: Maker Faire Liberec, LustrFest Kamenický Šenov, Legoles Kamenický Šenov, Městské slavnosti Česká Lípa, Vědobraní Dolní Břežany, Týden mozku AV ČR Praha, Noc vědců Česká Lípa.

Všechny výše uvedené aktivity byly prezentovány po jejich ukončení na webových stránkách Asociace klubů malých debružářů České republiky a v místním a regionálním tisku.

Děkujeme za celoroční podporu činnosti a mezinárodních aktivit Městu Česká Lípa, Městu Kamenický Šenov, Libereckému kraji, nadaci ORLEN Unipetrol a individuálním dárcům, kteří nás podpořili při cestě na Expo Sciences Mexiko prostřednictvím crowdfundingové kampaně Startovač.

Mgr. Pavla Machová, vedoucí klubů KMD Českolipáci a KMD při Gymnáziu Česká Lípa

KMD Doctrina

Klub se pravidelně jednou týdně scházel v počtu dvanácti žáků nižšího gymnázia. Kromě pravidelných schůzek věnovaných zkoumání přírodních zákonů, výrobě fyzikálních hraček a pomůcek, se debrujáci zabývali i ekologickými tématy – vodní stopou, klimatickou změnou a experimenty se solárními články.

Členové klubu včetně starších studentů a vedoucích představovali práci klubu na akcích pro veřejnost, jako byly Den otevřených dveří na Doctrině – Podještědském gymnáziu, s. r.o., Fyzikální jarmark pro prvňáčky, studentské fyzikální vystoupení Newtonovy pohybové zákony v akci v iQlandii, EDUCA 2023, Hrajeme si a přemýšlíme v liberecké knihovně a Vánoční na Doctrině – Podještědském gymnáziu, s. r.o.

Všechny akce byly zdokumentovány na webových stránkách Asociace klubů malých debrujářů.

RNDr. Vladimíra Erhartová, vedoucí klubu KMD Doctrina

Zpráva o činnosti klubů v Moravskoslezském regionu v roce 2023

Klub malých debružářů Dolní Benešov

Náš klub měl v roce 2023 18 členů do 15 let a jednoho vedoucího. V rámci aktivit spolupráce mezi kluby debružářů našeho regionu jsme uspořádali „Společné setkání klubů debružářů moravskoslezského kraje v Dolním Benešově 19. – 20. 5. 2023“. Akce byla zaměřena na fyzikálně – ekologické aktivity, hlavním cílem bylo připravit dětem plejádu experimentů, u nichž budou využity převážně odpadní materiály, jako například staré plechovky, sklenice, PET lahve, kelímky...

Každý účastník si na tematických workshopech vyrobil několik výrobků právě z odpadních materiálů. Součástí setkání byly také prezentace jednotlivých klubů, sdílení informací mezi kluby a nastolení další spolupráce mezi debružáři moravskoslezského kraje. Akce se zúčastnilo 42 dětí a 7 dospělých.

Mgr. Leon Hahn, vedoucí klubu KMD Dolní Benešov

KMD FreeDeK při Gymnáziu Cihelní

dál pokračoval v roce 2023 v aktivitách **“Debružáři s pokusy za dětmi – spanilá jízda”**. Pokusy z fyziky, chemie, biologie, ekologie byly prezentovány dětem a dospělým ve Staré Vsi nad Ondřejnicí, na Ledové Praze, na gymnáziu v Přerově, na gymnáziu v Olomouci, v Ostravě, v Karlově pod Pradědem, v Dobré, ve Frýdku, v Místku, v Německu, v Mexiku, na Slovensku, v Lískovci, pod sopkami u Slezské Harty a dalších místech Moravskoslezského kraje. Základem aktivit byla pravidelná klubová činnost. Děti z klubu se účastnily 12. ročníku Poháru vědy, prezentovaly činnost na **Dni Země** ve Frýdku-Místku 21. dubna 2023 (předvedly pokusy a aktivity na téma „Ekologická domácnost“), byly na společném setkání klubů Moravskoslezského kraje v Dolním Benešově ve dnech 19. – 20. 5. 2023. Akce byla zaměřena

na fyzikálně – ekologické aktivity, hlavním cílem bylo připravit dětem celou řadu experimentů a najít nové kamarády se stejnými zájmy.

KMD FreeDeK prezentoval své aktivity na **Bambifest 2023 v Ostravě**, 9. 9. 2023 – 10. 9. 2023.

Vedoucí KMD se zúčastnil setkání „Od učitelů pro učitele 3“, a to od pátku až do neděle 10. až 12. listopadu 2023 v Luhačovicích – Pozlovicích na **Ogaru v rámci dotační výzvy „Na učitelích záleží“**.

V roce 2023 se debužárský klub z Frýdku zúčastnil podzimního setkání v Olomouci v rámci projektu „Mladý vědec 2023“. Aktivita byla realizována v rámci dotačního programu MŠMT Podpora nadaných žáků základních a středních škol v roce 2023.

Toto setkání proběhlo v termínu 8. – 10. 12. 2023 v Olomouci. Svými pokusy jsme přispěli do sborníku z dětské konference.

KMD FreeDeK připravil pro děti klubu i děti neorganizované ESDY – evropský týden vědy ve Frýdku-Místku, finále **Fyzikální ligy – 21. ročník** (8. 11. 2023) a Den vědy, týdenní pobyt v Německu. S projektem o jaderné fúzi prezentoval KMD FreeDeK odbornou činnost na Expo Science INTERNATIONAL v mexické Pueble (Jakub Horák, Vojtěch Fojtík, Tadeáš Světlík). Pro talentované děti jsme připravili „Zlatou cihlu“ a BESKOS – Beskydský korespondenční seminář. Bádali jsme, objevovali, vytvářeli hypotézy, navrhovali pokusy, nedělali z vědy vědu – pro debužáry je totiž věda zábavou.

O akcích jsme informovali veřejnost na webu AMD ČR, stránkách Facebooku. Děkuji všem vedoucím debužárských klubů na Moravě a ve Slezsku a jejich přátelům, že smysluplně trávily čas s dětmi a šířily myšlenku debužárení.

Děkujeme městu Frýdek-Místek, Nadaci NABLA, MSK a Klubu rodičů při Gymnáziu Cihelní za podporu našich činností.

Mgr. Libor Lepík, vedoucí klubu KMD FreeDeK

KMD Ptáčata, Kunčice pod Ondřejníkem

V roce 2023 v Kunčicích pod Ondřejníkem pravidelně pracoval klub nejmenších debujárů z mateřské školy Ptáčata. Scházeli jsme se pravidelně každou středu.

Během roku jsme se zapojili do celostátní soutěže Pohár vědy, která v roce 2023 měla podtitul Kolem světa. Od ledna do dubna jsme plnili fyzikální a chemické úkoly a experimentovali se surovinami typickými pro Asii, Evropu či Ameriku.

V březnu jsme se již pravidelně zapojili do ESDY (Evropské vědecké dny pro mládež). Téma magnetismus pro nás bylo výzvou. Podařilo se a ve školce se proháněla magnetická autíčka, kvetly magnetické květiny a rostly pyramidy z mincí.

Další dlouhodobá projektová aktivita byla zaměřena na třídění a recyklaci odpadu. Naučili jsme se nejen třídit odpad, ale také jsme si vyrobili různé vědecké hračky z PET lahví. Nejvíce se nám povedly různé lodě a lodičky.

Ilona Křížáková, vedoucí klubu KMD Ptáčata z Kunčic pod Ondřejníkem

Zpráva o činnosti klubů v Plzeňském regionu v roce 2023

Stříbro

Ve Stříbře v roce 2023 pracovaly dva debružářské kluby, jeden pro žáky 2. stupně ZŠ a příslušných ročníků víceletých gymnázií a druhý pro žáky středních škol. Oba kluby pracovaly 1 x týdně.

Členové obou klubů se účastnili během roku 2023 velkého množství prezentačních a charitativních akcí a přehlídek a soutěží.

Soutěže a přehlídky – ChemQuest – mladší – celostátní kolo, Pohár vědy – starší i mladší celostátní kolo, mladší mezinárodní kolo, Očima termokamery – starší celostátní kolo, ESDY – mladší i starší mezinárodní, ESI Mexiko 2023 – starší mezinárodní, Future League – starší mezinárodní, Mladý vědec – mladší celostátní.

Prezentační a charitativní akce – Den vědy a techniky Plzeň, Maker Faire Plzeň, Ručičky kraje Plzeň, Vědobraní Dolní Břežany, EKO den Stříbro, Otevření workoutového hřiště Stříbro, Noc vědců Stříbro, Tříkrálová sbírka Stříbro. Kromě výše uvedených akcí se členové KMD Stříbro také zúčastnili natáčení pořadu Zázraky přírody v České televizi.

Všechny výše uvedené aktivity byly prezentovány po jejich ukončení na webových stránkách Asociace klubů malých debružářů České republiky a některé i v místním a regionálním tisku.

Děkujeme za celoroční podporu činnosti a zejména mezinárodních aktivit Městu Stříbro, Plzeňskému kraji, Nadaci ORLEN Unipetrol, firmám CANPACK Stříbro, KERMI Stříbro, Vodakva, Excellent, AgNET, Nadačnímu fondu Zlatý oříšek a individuálním dárcům, kteří nás podpořili při cestě na Expo Sciences Mexiko prostřednictvím crowdfundingové kampaně Startovač.

PhDr. Jitka Soukupová, vedoucí klubů KMD Stříbro 1 a 2

Štěnovice

V roce 2023 se debrujáři ze Štěnovic zúčastnili soutěže Pohár vědy „Cesta kolem světa“. V soutěži jsme procestovali celý svět a zjistili mnoho zajímavostí o kultuře a zvycích obyvatel Japonska, Číny, Ameriky i států v Evropě.

Při pravidelných schůzkách oslavili i Den Země. Zkoumali vliv vyhozených plastů bez recyklace na naši planetu. Stavěli auta, kterým dodávalo energii Slunce. Zkoumali propustnost různých typů půd. Vyrobili si recyklovanou chobotnici z plastů.

V červnu své pokusy předvedli svým spolužákům a rodičům na „Zahradní slavnosti“ pořádané k výročí čtyřiceti let založení školy. Také se v prosinci zúčastnili Debrujárské konference v Olomouci, kde předvedli pokusy s hustotou různých kapalin a látek. Osobně se seznámili s debrujáři jiných klubů, vyrobili si vánoční ozdoby, hudební hračky, vyzkoušeli chemické pokusy a řešili různé úkoly v únikové hře.

Zbiroh

V roce 2023 jsme se zúčastnili jako vystavovatelé a tím i reprezentanti města Zbiroh těchto akcí:

Dny vědy a techniky – spolupráce se Západočeskou univerzitou v Plzni

Dny vědy a techniky v pátek 8. září 2023 zaplnily plzeňské náměstí Republiky. Děkujeme ZČU a debružářům ze Stříbra za přivvání. Stánek 31. patřil Debružářské badatelně. Letošní stánky odpovídaly na otázky položené organizátory ze ZČU. Fascinuje vás, jaká kouzla a tajemství se skrývají v elektrotechnice, fyzice, energetice a mnoha dalších oborech? Jste v úžasu nad tím, co dokáže vyčarovat příroda kolem nás? Zkrátka baví vás dívat se na svět kolem sebe otevřenými očima? Právě na přírodu jsme se zaměřili a přivezli ukázky pobytových znaků živočichů a přírodní hádanky.

Týdne mozku – spolupráce s Akademií věd ČR

je festival nejnovějších objevů a trendů ve výzkumu mozku a neurovědách, který je součástí Brain Awareness Week (BAW) – celosvětové kampaně na zvýšení povědomí veřejnosti o úspěších a přínosech výzkumu mozku. Tradici Týdne mozku v České republice inicioval

a založil český neurovědec profesor Josef Syka v roce 1998. Již tradičně se akce zúčastnili i debrujaři ze Zbirohu.

Maker Faire v Plzni

V sobotu 22. dubna 2023 proběhl již 4. ročník Maker Faire v Plzni s účastí debrujařů ze Zbirohu. Na festivalech Maker Faire se setkávají nadšenci i experti všech věkových kategorií, aby ukázali své vynálezy a podělili se o své poznatky. Je to komunita nadšenců postavená na zvědavosti, kreativitě a spolupráci. Jedná se o fanoušky vědy, techniky, přírody, ale i různé domácí a garážové kutily. Maker Faire je festival plný workshopů, interaktivních aktivit, a především nadšených a zvědavých lidí. Světová přehlídka kreativity propojuje zájmové tvůrce a odborníky, zároveň slibuje chytrou zábavu pro rodiny s dětmi. Na Maker Faire si můžete téměř vše vyzkoušet, mnohé si vyrobit nebo se zapojit do řady workshopů. Své projekty na festivalech prezentují tzv. makeři neboli tvůrci a vynálezci.

Debrujaři ze Zbirohu se letos zaměřili na ekologické domácí výrobky např. Svíčku z mandarinky, lepidlo z rýže nebo mouky s cukrem, čističe z octu, drátěnku z alobalu a papírové hlavolamy.

MAY DAY v ZOO Plzeň – Na první máj v Zoo Plzeň probíhá již tradiční akce zaměřená na ochranu přírody s názvem May Day. Jedná se o tzv. volání přírody o pomoc. Akce je vždy tematicky zaměřena na aktuální kampaň vydanou Evropskou asociací zoo a akvárií (EAZA), která vždy upozorňuje na aktuální palčivý problém.

Nynější kampaň se věnovala udržitelnosti a její odlišnost od předchozích spočívá v jejím dlouholetém trvání, a to až do roku 2050. Ambicí kampaně je zastavení poklesu biologické rozmanitosti a obnovení harmonie mezi lidmi a přírodou. V poslední době se totiž naše planeta vychyluje z rovnováhy a její biodiverzita upadá. Chceme-li vrátit naší planetě rovnováhu, musíme jí tedy vrátit její biodiverzitu. Je to důležité pro náš vlastní zdravý život a život naší další generace.

Naši debrujaři se kampaně zúčastňují pravidelně. Letos si návštěvníci na stánku zkoušeli třídít odpad, přiřazovat spotřebu vody, poznávali živočichy a čistili moře...

Badatelské konference – Univerzita Karlova

Na těchto akcích naši debrujaři předváděli zajímavé pokusy, logické hlavolamy, pozorování přírody a rozšiřovali tím získané informace mezi veřejnost.

Zapojili jsme se také do místních akcí ve Zbiroze:

Uklid'me Česko

Již tradičně se Kluby malých debrujařů ze Zbirohu Ekotýmáci i Gloubíci zapojili do národní akce pro životní prostředí Uklid'me Česko. Zapojují se tak do plnění 17 Cílů udržitelného rozvoje (SDGs) představuje program rozvoje na následujících 15 let (2015–2030) a navazuje na úspěšnou agendu Rozvojových cílů tisíciletí (MDGs). Cíle udržitelného rozvoje jsou výsledkem tříletého procesu vyjednávání, který začal na Konferenci OSN o udržitelném rozvoji v roce 2012 v Riu de Janeiro. Na formulaci SDGs se podílely všechny členské státy OSN, zástupci občanské

společnosti, podnikatelské sféry, akademické obce i občané ze všech kontinentů. Agendu udržitelného rozvoje oficiálně schválil summit OSN 25. září 2015 v New Yorku v dokumentu Transforming our World: The 2030 Agenda for Sustainable Development (Přeměna našeho světa: Agenda pro udržitelný rozvoj 2030), jehož součástí jsou i Cíle udržitelného rozvoje (SDGs).

Férová snídaneň

Již tradičně se ujali debrujáři ze Zbirohu pořádání Férové snídaneň. Druhou sobotu v květnu slavíme Světový den pro fair trade!

Při té příležitosti upozorňujeme na nedůstojné podmínky, ve kterých často lidé pěstují produkty, bez kterých si neumíme představit náš běžný den – jako jsou káva, banány, čaj nebo kakao.

Lidé, kteří pěstují naše dobroty si zaslouží spravedlivé zacházení, a to nebylo nikdy tak urgentní, jako teď. Pěstitelé čelí především dopadům klimatické změny a dlouhodobě nízkým výkupním cenám. Letošní ročník věnujeme především milionům drobných pěstitelů kávy. Podle výzkumu si z desítky hlavních pěstitelských zemí pouze farmáři v Brazílii a Vietnamu vydělají pěstováním kávy v průměru dost na to, aby unikli chudobě. Chudoba vede často k využívání dětské práce a dětská práce byla hlášena při výrobě kávy v 17 zemích. Výdělky pěstitelů kávy se od počátku 80. let reálně snížily na polovinu. Svou situaci zvládají lépe díky zapojení do systému Fairtrade. Pěstitelé zapojení do Fairtrade dostávají za svou kávu, kakao nebo banány spravedlivě zaplacené, pěstují šetrně k životnímu prostředí a děti mohou posílat do školy. Společně a demokraticky v družstvech rozhodují o fairtradovém příplatku, staví z něj školy, studny a zlepšují efektivitu pěstování. V roce 2017 činil fairtradový příplatek průměrně 118 000 € na zapojené družstvo. Návštěvníci ochutnali FT čaj, FT kávu, FT čokoládu, bábovky, jablečné záviny, lívance i vajíčkovou pomazánku. Oblíbenou součástí snídaně jsou u dětí i jsou i debrujářské megabubliny.

Akce proběhla ve spolupráci s Fairtrade Česko a Slovensko, ZŠ J. V. Sládka Zbiroh a Městským úřadem ve Zbiroze. Podporuje plnění cílů udržitelného rozvoje – 1 – konec chudoby, 2 – konec hladu.

Ekofestival

Festival organizovaný městem Zbiroh k podpoře třídění odpadu ve Zbiroze. Zúčastnily se jej také další firmy – Rumpold, Ekobat. Ekocom.

Festival volnočasových aktivit – Prezentace volnočasových aktivit – Asociace malých debrujářů ČR, Sokol, kroužek pro nejmenší děti a maminky, Soptíci – hasiči, rybáři, skautské oddíly a nabídka kroužků ZŠ, se vydařila. Rodiče ocenili, že si s dětmi mohli pestrout nabídku prohlédnout a že si děti zároveň hned mohly připravené aktivity vyzkoušet.

Tento rok jsme byli oceněni za dlouhodobé projekty:

Brána k druhým – 2 ocenění v národním kole

23. dubna proběhlo v Národním technickém muzeu za účasti významných hostů ocenění nejúspěšnějších projektů, které vedou žáky, studenty i dospělé k pomoci druhým i přírodě. Jsme rádi, že se mezi nejúspěšnější oceněné projekty z celé ČR, dostaly hned dva naše projekty – „Celoroční práce Ekotýmu“ a „Poděkováním zdravotníkům, hasičům a policistům za pomoc v covidové době“.

Další úspěch je 1. místo v národním kole soutěže **Mladí reportéři pro životní prostředí**. Děvčata z Ekotýmu získala krásné umístění a postup do mezinárodního kola. Těší nás, že reportáž o záchraně žab v okolí Zbiroha byla oceněna. Přes silnici jsme přenesli 22 ropuch

(1 ropucha naklade až 500 vajíček). Další žáby předpokládáme, našly průlezy pod silnicí. Na video se můžete podívat na tomto odkaze: <https://www.youtube.com/watch?v=ip8HytU6ZMk>

Ocenění FEE Teacher Award si klade za cíl ocenit úsilí vynikajících učitelů z celosvětové sítě, kteří propagují a integrují vzdělávání pro udržitelný rozvoj (ESD) ve svých školách a komunitách. Prostřednictvím ocenění se snaží vyzdvihnout profesionální dokonalost, oslavit úspěchy a šířit inspirativní příběhy mezi zúčastněné strany. <https://www.fee.global/>

Zpráva o činnosti klubů v Pardubickém regionu v roce 2023

Práce v jednotlivých klubech debružárů je velice pestrá a zajímavá, v debružárských kolektivech se děti zaměřují na své jednotlivé výzkumné projekty. V klubech, kde pracují mladší členové, se děti zajímají o pozorování přírody a jejich zákonitostí, a to formou plnění drobných výzkumů, pokusů a projektů. Tím poznávají zákonitosti přírodních věd. V klubu v Litomyšli, zaměřeném na robotiku, pracují na stavbě a programování robotů. Cílem v tomto klubu je uspořádání několika klubových soutěží v robotice a účast jednotlivých týmů ve finále v soutěži robotů.

Vyvrcholením činnosti jednotlivých klubů je tradiční červnové třídní celokrajské setkání zástupců klubů na táborové základně v Budislavi. V červnu každého roku náš Pardubický region připravuje tuto společnou akci, kde zástupci z klubů se seznámí s aktivitami v ostatních klubech a je zde připravena celá řada společných bodů – výzkumných úkolů pro společné bádání. Při tomto setkání byla jednou ze společných aktivit beseda s pracovníkem z Ochrany přírody a společná vycházka po přírodní rezervaci s ukázkou chráněných rostlin a některých živočichů.

Jako v letech minulých se dospělí členové klubů zapojili do přípravy a v měsíci červenci i do vlastní realizace letního tábora AMD ČR. Tábor pod názvem „**TAJEMSTVÍ EXITIXE**“, byl ve znamení celé řady drobných únikových her, které nás dovedly k závěrečné únikovce a tím k závěru celého tábora. To, co jsme zažívali na tomto táboře, měli možnost i když v malém vyzkoušet účastníci Debružárské akce v prosinci, která se uskutečnila v Olomouci. Hra připravená pro dětskou část dala zabrat nejen dětem, ale i jejich vedoucím. Za přípravu a realizaci tábora a hry pro veřejnost patří dík všem, kdo se podílejí na přípravě a realizaci.

Josef Coufal, zástupce Pardubického regionu

Zpráva o činnosti klubů v regionu Praha v roce 2023

Klub malých debružářů GENIUS zahájil svou činnost koncem roku 2022. Na základní škole se pravidelných každotýdenních schůzek účastnilo 23 dětí. Debružářské aktivity jsme také prováděli během letních příměstských táborů zaměřených na téma Vesmír.

V roce 2023 jsme se účastnili následujících projektů a akcí:

- v rámci projektu Patronáty jsme se starali o kousek Kunratického lesa,
- v červnu jsme navštívili nejen debružáry na Vědafestu,
- v říjnu jsme v rámci projektu 72 hodin realizovali úklid lesoparku Krčská stráň,
- v prosinci jsme se spolu s dalšími debružářskými týmy zúčastnili Debružářské konference.

Klub pokračuje ve své činnosti i v roce 2024.

Jakub Režňák, zástupce regionu Praha

Zpráva o činnosti klubů ve Zlínském regionu v roce 2023

Gymkromáři

Klub se v letošním roce setkával v modu jednou za měsíc v prostorách Gymnázia Kroměříž v počtu 7 až 12 členů. Na schůzkách nejčastěji probíhala výroba fyzikálních hraček, která členy baví nejvíc a přivádí je k hlubšímu zájmu o fyziku. K tomu se přidávaly výjezdy na akce. Lze zmínit festival Zažij Vědu na UTB, výjezd do technického muzea v Brně, exkurze na hvězdárně ve Valašském Meziříčí. V předprázdninovém týdnu byl zorganizován čtyřdenní program s výukou vaření a pečení, který byl proložen exkurzi do pivovaru v Záhlinicích.

Mgr. Zdeněk Hubáček, vedoucí klubu KMD Gymkomáři

KMD Kroměříž Zachar

Složení KMD - 10 žáků 6. -9. ročníku + 1 dospělý vedoucí. Schůzky byly pravidelné (2 hodiny 1x týdně). Obsahem schůzek bylo experimentování a vyrábění pomůcek, kterými lze demonstrovat fyzikální jevy a zákonitosti. Aktivita klubu byla pro žáky badatelská, poučná a zároveň hravá.

Prezentací svých experimentů na veřejnosti se KMD zúčastnil v roce 2023 např. Dne otevřených dveří domovské ZŠ, pokusy obohacoval setkávání učitelů fyziky Elixír do škol, byl hlavním organizátorem aktivit Mezinárodního dne matematiky 14. 3.(tzv. Pí day) napříč celou domovskou ZŠ, který je vyhlašován organizací UNESCO a univerzitou v kanadském Montrealu. Dále se členové KMD zúčastňovali ekologicky zaměřených exkurzí (např. přečerpávací elektrárna Dlouhé stráně a vodní elektrárna strž Kroměříž).

Mgr. Petra Trnčíková, vedoucí klubu KMD Kroměříž Zachar

Hulín

V Hulíně působil po celý rok jeden debrujařský klub při SVČ Hulín. V rámci pravidelné činnosti jsme se zapojili do ESDY 2023, do projektu 72 hodin nebo do pokusů s adventním kalendářem.

Jitka Zachariášová, vedoucí klubu KMD Hulíňáci

Zpráva o činnosti klubů ve Středočeském regionu v roce 2023

KMD při DDM Nymburk

V KMD při DDM Nymburk se děti scházely pravidelně 1x týdně a účastnily se příležitostných akcí a akcí pro veřejnost – Debrujárská konference v Olomouci, Expo Sciences International Mexico 2023, Lysá žije, Pokusy pro veřejnost ve firmě Donauchem, ESDY 2023, Vědulák – Ledová Praha 2023.

- Debrujáři na akci „Lysá žije!“
Nymburští debrujáři se zúčastnili akce „Lysá žije!“, která probíhala ve dnech 26. – 27. května. Šimon s Michalem předváděli pro veřejnost pokusy na elektromagnetickou indukci a připravovali se tak na ESI v Mexiku. Naše experimenty zhlédlo kolem 800 návštěvníků.
- Expo Sciences International Mexico 2023
Nymburští debrujáři se zúčastnili mezinárodní dětské vědecké výstavy Expo Sciences International 2023 v Mexiku ve městě Puebla.
Žáci zde představili dva své projekty:
 - Fun physics – Zábavná fyzika: V. Kuchař, T. Fojtů a B. Krátká
 - Fun electromagnetic phenomena – Zábavné elektromagnetické jevy: D. Michálek, Š. Pavlík a M. BezouškaVýstavu zhlédlo kolem 3500 návštěvníků.
Finančně nás podpořili: MŠMT ČR, Středočeský kraj, Dům dětí a mládeže Nymburk, firma Donauchem
- Pokusy pro veřejnost ve firmě Donauchem
Nymburští debrujáři demonstrovali své pokusy ve firmě Donauchem, s. r. o., která finančně podporuje nymburské kluby již mnoho let. Pokusy byly zaměřeny na elektromagnetickou indukci, přetlak a podtlak, gravitační a odporovou sílu, povrchové napětí apod.

KMD Doklomotíci Nymburk

Členové klubu se účastnili příležitostných aktivit – Debrujárská konference v Olomouci, Den otevřených dveří na ZŠ Tyršova Nymburk, Dny vědy a techniky v Plzni. Uspořádali exkurzi do pražského planetária, zapojili se do mezinárodního projektu na posílání pohlednice Postcrossing.com. Navštívili Svět techniky v Ostravě, Vítkovické železárny a vystupovali na veřejnosti s pokusy ve firmě Donauchem.

- Dny vědy a techniky v Plzni
Doklomotíci, malí debrujáři z Tyršovky, se aktivně zapojili na Dnech vědy a techniky v Plzni, které pořádala Západočeská univerzita. Na náměstí Republiky na stánku s názvem „Debrujárská badatelna“ se střídali s klubem malých debrujářů, kde Jasmína, Míša a Jenda předváděly experimenty zaměřené na mechaniku kapalin a plynů, elektrostatiku, akustiku a optiku. Velmi děkujeme KMD Stříbro, který nám umožnil se akce zúčastnit.
- Postcrossing
Doklomotíci jsou zapojeni do mezinárodního projektu Postcrossing, což je vzájemné posílání pohlednic po celém světě. Poznáváme tak nová místa, fascinující kultury a příběhy lidí, kteří žijí v jiných zemích. Zajímavou formou si tak procvičujeme v praxi angličtinu a zeměpis. Celý projekt je dokladem toho, že lidé všech národností, různých vyznání a z jiných kultur spolu dokážou komunikovat v míru!
- Soutěž TALENT PRO FIRMY „T-PROFI“ 2023

Doklomoťáci J. Aubrechtová, J. Mezlík, N. Suk a A. Buganský z 5. A spolu se studenty z SOŠ Čelákovice utvořili tým a zúčastnili se krajského kola odborné metodické soutěže TALENT PRO FIRMY „T-PROFI“ 2023. Soutěž spočívala v sestavení modelu ze stavebnice Merkur s použitím moderních technologií. Náš tým skončil na 5. místě. Soutěž slouží na podporu polytechnického vzdělávání.

KMD Vědátoři Nymburk

Členové klubu se účastnili příležitostných aktivit – Debrujárská konference v Olomouci, absolvovali exkurze do vysoké pece ve Vítkovicích, navštívili Štramberský zámek a zámek Nové Hrady u Litomyšle, vypravili se za vzděláváním do Vodního domu v Hulicích.

- Vědátoři na Debrujárské konferenci
Vědátoři z Nymburka pečlivě trénovali svůj experiment na Debrujárskou konferenci, které jsme se velmi rádi zúčastnili. Prezentovali jsme před ostatními kamarády pokus s názvem Skořápky – experiment s polyakrylátem sodným, přišli jsme si vánoční Olomouc a zažili jsme mnoho legrace a obohatili jsme se nápady.
- Exkurze – Vodní dům Hulice
Vědátoři vyrazili do Vodního domu Hulice nedaleko vodní nádrže Švihov, v evropsky významné lokalitě Želivka, které je zahrnuto v soustavě chráněných oblastí Natura 2000. Prostřednictvím neobvyklých zážitků a zajímavých pozorování jsme se seznámili se dvěma tvářemi vody. S vodou jako životním prostředím vodních rostlin a živočichů, i s vodou jako nezbytnou podmínkou našeho života.
- Návštěva města Štramberský

Zpráva o činnosti klubů v Jihočeském regionu v roce 2023

České Budějovice

V roce 2023 pracoval v regionu Jižní Čechy jeden klub – při ZŠ Nerudova 9 ČB pod vedením Radovana Mikeše a Gabriely Mikešové.

Při ZŠ Nerudova 9 ČB pracovaly 2 kroužky od 2. až po 9. ročník. Scházeli jsme se 1 x týdně. Jeden kroužek byl zaměřen na fyzikální a chemické pokusy, náplní druhého kroužku bylo programování a robotika.

Pokusy jsme vyráběli z běžných věcí, které si děti mohou opatřit doma, a hlavně jsme si vysvětlovali, jak jednotlivé pokusy fungují. Žáci se učili pokusy a výsledky pokusů prezentovat. S některými pokusy žáci vystoupili na zahradní slavnosti a předvedli je spolužákům a rodičům.

Kroužek zaměřený na programování byl postaven na stavebnic VEX IQ, ve které žáci tvořili podle zadání vozítko, které mělo určitá kritéria a funkce. S tímto vozítkem se 21. 6. 2023 dva týmy účastnili soutěže VEX IQ Challenge, kde obsadili přední místa.

V dubnu jsme vyrazili na exkurzi Písku spojenou s návštěvou vodní elektrárny. V červnu jsme přespali ve škole, kde proběhla tradiční „Noc pod hvězdami“. Zde se žáci seznámili s pozorováním oblohy pomocí hvězdářského dalekohledu a dozvěděli se spoustu věcí o vesmíru. Opět se nám podařilo čerpat finance z dotací města ČB, které jsme využili na nákup výukového a spotřebního materiálu.

6. HLAVNÍ ÚKOLY NA ROK 2024

Ačkoli je patrný postup v plnění úkolů z minulého roku, hlavní úkoly stále zůstávají stejné.

Postupy, úspěšně zavedené do praxe v minulých letech, realizovat i pro příští období naplňování plánu a činnosti AMD: mimo stanovení gestora je také nutné předem uvést harmonogram přípravy, průběhu a vyhodnocení akce současně s návrhem rozpočtu a způsobu získávání finančních zdrojů. Za vyúčtování a vyhodnocení akce nebo projektu je potom odpovědný stanovený gestor.

- těžiště práce asociace je soustředěno v klubech, se snahou o zapojení do činností co nejširší veřejnost;
- zlepšit komunikaci Výkonného výboru a prezidenta s kluby a regionálními zástupci
- nadstavbové a doplňující aktivity budou výkonným výborem předem nebo průběžně konzultovány;
- pokusit se více zapojit jednotlivé regionální články do získávání dotací na obecní a krajské úrovni;
- plně využívat možnost prezentace na webu debrujářů a na sociálních sítích.

Organizační plány:

- připravit stanovy a směrnice pro zavedení pobočných spolků;
- převod účetnictví k účetní firmě;
- aktualizace debrujářského i projektových webů.

7. ZÁVĚR

Závěrem bych rád ještě jednou poděkoval všem vedoucím, kteří se ve svém volném čase věnují dětem v rámci pravidelné i nepravidelné činnosti klubů malých debružářů, členům výkonného výboru za přípravu realizovaných akcí pro děti i vedoucí. Poděkování patří v neposlední řadě i MŠMT za dlouholetou podporu a v letošním roce i za trpělivost při nečekaných změnách na pozici prezidenta asociace a s tím souvisejících potížích. A velký dík patří i městům, obcím, krajům, sponzorům, kteří nás podporují a partnerům, se kterými spolupracujeme.

8. SPONZOŘI A PARTNEŘI

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Akademie věd
České republiky

PŘÍRODOVĚDECKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

MATEMATICKO-FYZIKÁLNÍ
FAKULTA
Univerzita Karlova

Středočeský kraj

Asociace malých debrujářů České republiky, spolek
Jankovcova 1535/2a
Holešovice, 170 00 Praha 7

CANPACK

FRÝDEK
≈
MÍSTEK

OSTRAVA!!!

Nymburk

stříbro.

Litomyšl
město pro lidi

